

Marin Constantin la 85 de ani

Viorel COSMA

Popasurile retrospective organizate în amurgul vieții zbuciumate a marilor artiști, departe de a avea totdeauna farmecul momentelor de seninătate și liniște sufletească, precum romanța târzie, plină de poezie romantică, provoacă adeseori efecte contrarii,

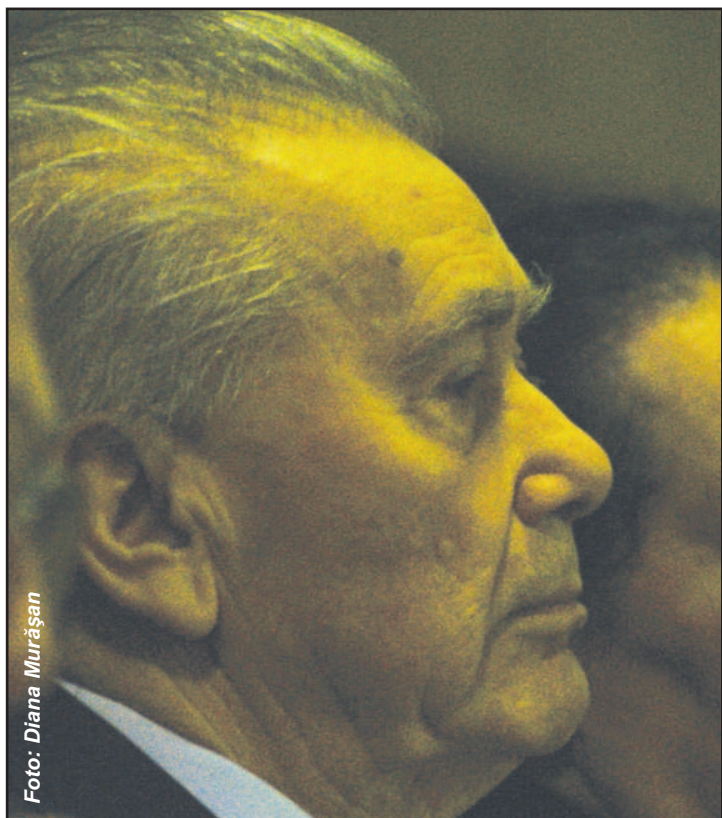

Foto: Diana Murășan

depressive, devastatoare. Dar atunci, când dispui în jurul tău de o familie unită ca **Madrigalul** de-a lungul a peste 4 decenii, parcă și dirijorul se simte – în ciuda trecerii timpului – într-o perpetuă tinerețe fizică și vigoare spirituală.

Identificat cu „bijuteria” vocală pe care a făurit-o meticuloasă în urmă cu 47 de ani, **Marin Constantin** a reușit să confere artei corale românești și universale, virtuți pe care nici un dirijor român nu a intuit măcar, darămite să le realizeze practic. Celebra metaforă atribuită de un ziarist străin formației bucureștene („Un Stradivarius în mâinile lui Paganini”) s-a transformat dintr-un prețios „instrument” într-un „fenomen estetic”, ale cărui valențe artistice s-au dovedit până astăzi „un miracol”. O mișcare radicală din anii 1980/82 în peisajul artistic național s-a produs prin apariția zecilor de coruri camerale românești ce au copiat, la indigo, o schemă stereofonică de așezare a corului în scenă, crezând că astfel vor dezlega și misterul **Madrigalului**. Deși profesorul **Marin Constantin** le-a oferit tuturor

dirijorilor, prin tratatul sonor *Arta construcției și interpretării corale*, mijloacele tehnice de plămădire a vocilor umane, spre atingerea acelor performanțe artistice stupefiant, totuși rezultatele spectaculoase au întârziat să apară. Însă muzicienii români – compozitori și interpreți – au câștigat în câteva decenii prin exemplul **Madrigalului**, mai bine de un secol de recesiune în competiția mondială a genului coral, deoarece formația lui Marin Constantin a devenit port-stindardul unei mișcări estetice, fără egal în ierarhizarea valorilor perene. O simfonie corală, precum *Tipul cerbilor* de Tiberiu Olah, sau un *Ritual pentru setea pământului* de Miryam Marbe se nasc o dată la un secol, numai atunci când dispui de un aparat performant ca **Madrigalul** și de un conducător de concepție, strălucit ca **Marin Constantin**.

Am avut șansa să trăiesc pe viu întreaga copilărie, tinerețe și maturitate în preajma acestei formații, dar mai ales să urmăresc din umbră spectaculoasa evoluție artistică a unui muzician complex, dăruit de Dumnezeu nu numai cu talent, ci și cu har și forță de lucru, supraomenească. **Marin Constantin** este astăzi, la 85 de ani, o personalitate singulară în muzica românească, exemplară ca realizare profesională, ce nu poate fi pe deplin conturată numai în câteva cuvinte, fie ele oricât de meșteșugite, fiindcă literatura adjectivelor și superlativelor a ajuns prea searbădă și săracă. Cele 4.000 de concerte pe toate meridianele lumii, duzinele de discuri însumând aproape întregul repertor din renaștere până la contemporan, sutele de turnee și prezențe în cele mai prestigioase festivaluri de profil de peste hotare, nenumăratele premii, titluri și distincții ce l-au onorat pe dirijor și cântăreții săi, au împrumutat lui **Marin Constantin** și **Madrigalului** acea fascinantă cunună imaginară de lauri pe care, acum, la ceas de sărbătoare, o așezăm cu emoție pe frunțile acestor făuritori de frumos.

Iar cititorului din Urleta Prahovei îi urăm să împlinească visul sfârșit „de a traversa trei secole”

cum zicea cu umor dascălul său de la Școala Normală din Buzău, maestrul Ioan Vicol (care a trăit 98 de ani!) și să „încalece” măcar pe un veac de existență. La mulți ani!